
بسم الله الرحمن الرحيم

40 HADITHE PËR MIRËSITË E GADIJR KHUMIT

Tiranë, 2020

Titulli: ***40 hadithe për mirësitë e Gadijr Khumit***

I përzgjodhi dhe i përktheu: **Sabrie Feza**

Recensent: **Vullnet Merja**

Redaktoi: **Liseda Ramaj**
Korrektoi: **Vjollca Karaj**
Përkujdesja kompjuterike: **Sabrie Feza**
Kopertina: **Sabrie Feza**

Botoi: Shoqata Flladi – Tiranë, 2020

NGJARJA E GADIJR KHUMIT

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit

Falënderimet i takojnë Allahut të Madhëruar. Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi Profetin Muhamed, mbi familjen e tij të pastër dhe mbi shokët e tij të zgjedhur!

Es Selamu alejkum ue rahmetullahi ue berakatuhu!

(Paqja, mëshira dhe begatitë e Allahut qofshin mbi ju!)

Allahu i Madhëruar thotë: **"O ti, i Dërguar! Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tënd, e nëse nuk e bën, atëherë nuk e ke përcjellë Mesazhin e Tij. Allahu të garanton mbrojtjen prej njerëzve..."** (Sure "Maide", ajeti 67.)

Ky ajet ka zbritur për udhëheqësinë e Prijësit të besimtarëve dhe me të njëjtin rast zbriti edhe ajeti i parë. El Uahidiju ka transmetuar me zinxhir nga Ebi Sa'id El Khudrij, i cili ka thënë: *"Ky ajet ka zbritur në ditën e Gadijr Khumit (fill pas Haxhit të Lamtumirës) për Ali ibn Ebi Talibin."* ("Esbabu Nuzul", faqe 115.)

Transmeton Sujutiju dhe Sheukaniju nga Ibn Mes'udi, i cili ka thënë: *"Lexonim në kohën e të Dërguarit të Allahut:***"O ti, i Dërguar! Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tend…"** që Aliu është udhëheqësi i besimtarëve: **"…E nëse nuk e bën, atëherë nuk e ke përcjellë Mesazhin e Tij."** ("Ed Durrul Menthur", 2: 298. Fet'hul Kadijr i Sheukanijit, 2: 60.)

Ajeti i lartpërmendur i drejtohet drejtpërsëdrejti Profetit Muhamed *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* dhe sqaron detyrën e tij. Ai fillon me thirrjen: **"O ti, i Dërguar!..."** dhe e urdhëron dhe i thotë **"Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tënd…"**. Më pas, ajeti e paralajmëron atë dhe i thotë: **"…E**

nëse nuk e bën, atëherë nuk ke përcjellë Mesazhin e Tij.". Më pas, ajeti e qetëson *Profetin (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* dhe i kërkon atij që të qetësohet dhe të mos u frikësohet njerëzve rreth kësaj çështjeje duke i thënë: **"Allahu të garanton mbrojtjen prej njerëzve…"**. Në mbyllje të ajetit gjendet paralajmërim, kërcënim dhe ndëshkim për ata që e mohojnë këtë mesazh të veçantë nga kokëfortësia, ku thotë: **"...Sigurisht, Allahu nuk i udhëzon njerëzit jobesimtarë."**.

Nëse lexohet me vëmendje ky ajet i Kur'anit, do të kuptohet se ai flet për një çështje shumë të rëndësishme dhe se mospërcjellja e kësaj çështjeje konsiderohet

mospërcjellje e të gjithë Mesazhit të Allahut!!!

Duke marrë në konsideratë historikun e zbritjes së këtij ajeti, i cili ka zbritur në fund të jetës së Profetit, lind pyetja: Vallë, çfarë është kjo çështje kaq e rëndësishme për të cilin Allahu e urdhëron të Dërguarin e Tij që t'ua përcjellë njerëzve? A ka lidhje kjo çështje me Njëtimin (Teuhidin), apo me idhujtarinë dhe shkatërrimin e idhujve, apo me rregullat dhe ligjet islame, apo ka lidhje me rezistencën përballë ithtarëve të Librit, jehudinjve dhe të krishterëve, apo është çështje që ka lidhje me hipokritët? Sigurisht, të gjitha këto çështje ishin sqaruar më parë. Atëherë, çfarë është kjo

çështje kaq e rëndësishme, e cila u shfaq në kohën e fundit të jetës së të Dërguarit të Allahut dhe zbriti ky ajet me gjithë këto vërtetësi të forta? Nuk ka dyshim se shqetësimi i Profetit *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* nuk ishte frika për personalitetin dhe jetën e tij, por në të vërtetë ishte frika se hipokritët do ta kundërshtonin dhe ata do të vendosnin pengesa për të ndaluar myslimanët dhe për t'i devijuar ata. A ka çështje tjetër që mund të mbartë këto cilësi, përveçse çështjes së caktimit të zëvendësit të Profetit *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* dhe caktimit të së ardhmes së Islamit?

Edhe pse paragjykimet dhe fanatizmi sektar – me keqardhje – janë bërë pengesë e zbulimit të së vërtetës së këtij ajeti në fjalë, ka dijetarë, komentues, historianë dhe hadithologë, të cilët kanë shkruar dhe janë shprehur qartë se ky ajet ka zbritur për imam Aliun *(Paqja qoftë mbi të!).* Këto transmetime i ka përcjellë një grup prej shokëve të Profetit *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!),* si: Zejd ibn Erkam, Ebu Said El Khudrij, ibn Abbas, Xhabir ibn Abdullah El Ensarij, Ebu Hurejra, El Berae ibn Azib, Hudhejfeh, Amir ibn Lejla ibn Dumreh dhe ibn Mes'ud, të cilët kanë thënë se ky ajet ka zbritur për imam Aliun dhe për çështjen e Ditës së Gadijrit.

Të shumtë janë edhe dijetarët që i kanë sjellë këto transmetime në librat e tyre. Ndër ata përmendim: *El Hafidh Ebu Naim El Asfahanij në librin "Ma nuzile minel Kur'ani fi Alijin" marrë nga libri "El Khasais", faqe 29; Ebul Hasan Uahidij En Nijsaburi, në librin "Esbabu Nuzul", faqe 150; Hafidh Ebu Said Sexhestanij, në librin "Vilajetu"; Ibn Asakir Shafiij, (shih "Ed Durrul Menthur", vëll. 3, f. 298); Fakhru Razij, në tefsirin "El Kebijr", vëll. 3, f. 636; Ebu Is'hak Hamuvijnij, në librin "Feraid Simtijn"; Ibn Sabbag Malikij, në librin "Fusul Muhimeh", f. 27; Xhelaludijn Sujutij, në librin "Durrul Menthur", vëll. 3, f. 298; Kadij Sheukanij, në librin "Fet'hul Kadijr", vëll. 3, f. 57; Shehabudijn Alusij Shafij, në librin "Ruhul Meanij", vëll. 6, f. 172; Esh Shejkh Sulejman Kanduzij El Hanefij, në*

librin "Jenabiul Meuddeh", f. 120; Bedrudijn Hanefij, në librin "Umdetul Karij fij Sherah Sahih El Buharij", vëll. 8, f. 584; Egjiptiani shejkh Muhammed Abduh, në tefsirin "El Menar" vëll. 6, f. 463; El Hafidh ibn Merdeuijeh, që ka vdekur në vitin 416 sipas hixhrit, transmeton nga Sujutij në "Durrul Menthur", vëll. 2, f. 298.

Kanë ardhur shumë transmetime nga burimet e librave të Ehli Synetit dhe të Shiave se ky ajet është shpallur në ditën e "Gadijr Khumit" pasi Profeti *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* i informoi myslimanët se Ali ibn Ebi Talibi është prijësi i myslimanëve pas tij. Prej atyre burimeve përmendim:

Dijetari i shquar te Ehli Syneti, ibn Xherir Et Tabarij ka transmetuar në librin e tij "El Vilajetu" nga **Zejd ibn Erkam**, sahabij i njohur, se ky ajet ka zbritur ditën e "Gadijr Khumit" për Ali ibn Ebi Talibin.

El Hafidhu, **Ebu Naim El Isfahani** ka transmetuar në librin e tij "Ma nuzile fil Kur'ani bi she'ni Ali", nga **Ebi Said El Khuderij**", një sahabij i njohur, se Profeti *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* i ka dhënë Aliut ditën e G*adijr Khumit* postin e prijësit. Në të vërtetë, në këtë ditë njerëzit nuk u larguan derisa zbriti ajeti: **"Sot, jua përsosa fenë tuaj..."**. Në atë moment, Profeti *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* tha: *"Allahu është më i Madhi*

që e përsosi fenë, e plotësoi dhuntinë e Tij, që është i kënaqur me mesazhin tim dhe me vilajetin e Aliut prijës pas meje." Pastaj tha: *"Për kë kam qenë prijës i tij, Aliu është prijës i tij. O Allah, duaje atë që e do atë (Aliun) dhe luftoje atë që e lufton atë (Aliun), ndihmoje atë që e ndihmon atë (Aliun) dhe poshtëroje atë që e poshtëron atë (Aliun)!"*

Khatijbul Bagdadi transmeton në historinë e tij nga **Ebu Hurejra** se Profeti *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë se ajeti **"Sot jua përsosa fenë tuaj..."** ka zbritur pas ngjarjes së *Gadijr Khumit* dhe besëlidhjes për udhëheqje Aliut *(Paqja e Allahut qoftë mbi të!)* dhe pas thënies së Umer ibn Khatabit: *"Urime, urime për ty, o ibn Ebi Talibi, u bëre*

udhëheqësi im dhe i çdo myslimani." (Eruditi El Emijni i ka përmendur këto tre transmetime me detaje në librin e tij "El Gadijr", vëll. 1, 230, 231 dhe 232. Po ashtu në "Ihkakul Hak", vëll. 6, f. 353, është përmendur se ky ajet ka zbritur në ndodhinë e Gadijr Khumit, përcjellë nga Ebu Hurejra nga të dy grupet (synitët dhe shiitët). Gjithashtu, ato i përcjell edhe Ebi Said el Khuderij në disa variante.)

Në librin "El Gadijr", përveç këtyre tre transmetimeve, janë përmendur edhe trembëdhjetë transmetime të tjera për këtë çështje. Në librin "*Ihkakul Hak*", marrë nga vëllimi i dytë i tefsirit të **Ibn Kethirit** në faqen 14, dhe nga libri "*Maktal El Khavarizmi*" në faqen 47, është përmendur thënia e ardhur nga Profeti *(Paqja dhe*

bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!), i cili ka thënë se ky ajet ka zbritur në ditën e *Gadijr Khumit*.

Eruditi dhe dijetari i shquar El Emijni në librin e tij "El Gadijr" e transmeton ngjarjen e "Gadijrit" nga 110 shokët e të Dërguarit të Allahut me gjithë zinxhirin e tyre të transmetimit, dhe, nga 84 Tabi'ijnë dhe nga 360 dijetarë dhe gjuhëtarë e letrarë të shquar myslimanë, gjë që nuk lë dyshim se hadithi i "Gadijrit" është një nga hadithet më të sakta që ka ardhur në transmetimet konsekuente (muteuatireh).

Burime të tjera në të cilët përmendet hadithi i Gadijrit:

"Hukuk Ali Muhamed", i Ibn Tejmijeh, faqe 13; "Tefsijrul Kur'anil Adhijm" i ibn Kethijr, vëllimi 4, faqe 113; "Es Seuaikul Muhrikah" i ibn Haxhr El Hejthemij, faqe 42-44; "El Fasl" i ibn Hazm, vëllimi 4 faqe 148; "Tarijkhul Mehdahibul islamijeh" i Muhamed Ebu Zehratu, faqe 49; "Sahihu Myslim", vëllimi 7, faqe 122; "El Khasais" i En Nisai, faqe 39-41; "Dhekhairul Ukba" i El Muhib Et Tabarij, faqe 67; "El Menakib" i El Megazelij, faqe 29-36; "El Milel ue Nihel" i Esh Shehristanij, vëllimi 1, faqe 163; "El Mustedrek ala Sahihejn" i El Hakim, vëllimi 3, faqe 109; "El Isabetu" i ibn Haxher El Askalanij, vëllimi 2, faqe 15 dhe vëllimi 4 faqe 568; "El Khutat" i

El Makrezij, vëllimi 2, faqe 92; Imam Ahmedi në "Musnedin" e tij, vëllimi 1, faqe 331 botim i vitit 1983; El Bajhakij në librin "El I'tikad"; "El Xhamiu Sagijr" i Sujutit, vëllimi 2, faqe 642; "Tarijkhul Khulefa" i Sujutit, faqe 169; "Er Rijadu En Nediretu" i El Muhib Et Tabarij, vëllimi 2, faqe 172; "Uefejtul A'jan" i ibn Khalkan, vëllimi 4, faqe 318-319; "Tarijkhul Bagdad" i El Khatijbul Bagdadij, vëllimi 7, faqe 437; "El Imametu ue Sijasetu" i ibn Kutejbeh, vëllimi 1, faqe 109.

Ç'është Gadijr Khumi? Çfarë ka ndodhur në të?

Transmetimet që përmendin ngjarjen e Gadijrit dhe që e përshkruajnë atë ashtu siç ka ndodhur janë të shumta. Ato transmetime janë të ndryshme ku disa janë të gjata, disa të tjera shumë përmbledhëse dhe disa të tjera trajtojnë një anë të caktuar të ngjarjes. Nga të gjitha këto transmetime, nga historia islame, si dhe duke vërejtur argumentet e rrethanat e ndodhjes së kësaj ngjarjeje, sqarohet si vijon: Vërtet, në vitin e fundi të jetës së Profetit Muhamed *(Paqja dhe bekimet e*

Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!), myslimanët së bashku me të Dërguarin e Allahut kryen ritet e Haxhit të Lamtumirës në mënyrë madhështore. Ky Haxh ndikoi shumë në shpirtrat e njerëzve.

Pasi mbaroi Haxhi, zemrat e tyre u mbuluan nga një rritje e madhe shpirtërore, ku ndihej kënaqësia e thellë e këtij adhurimi madhështor. Në këtë haxh kanë marrë pjesë një numër i madh myslimanësh (Thuhet se numri i tyre ka qenë 90 000, thuhet 120 000 dhe thuhet 124 000). Nga myslimanët e pranishëm, kishte persona që po fluturonin nga gëzimi dhe hareja që Allahu i Lartësuar i nderoi ata me kryerjen e këtij adhurimi. Nuk kanë qenë vetëm banorët e Medines ata që e kanë

shoqëruar Profetin *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* në këtë haxh, por e kanë shoqëruar delegacione myslimane nga i gjithë Gjiri Arabik, për të fituar nderimin e shoqërimit në këtë Haxh të Lamtumirës.

Dielli lëshonte rrezet e tij përvëluese në lugina e në fusha. Por kënaqësia shpirtërore e këtij udhëtimi lehtësoi çdo gjë. U afrua koha e drekës dhe udhëtarët e shumtë iu afruan tokës së El Xhuhfetu nga dukej toka e "Gadijr Khumit" e thatë dhe e djegur.

Zona e Gadijr Khumit ndodhet në kryqëzimin e katër rrugëve, në të cilën haxhinjtë duhet të shpërndaheshin për në

drejtimet e tyre. Rruga për në Medine ishte në drejtim të veriut, rruga për në Irak ishte në drejtim të lindjes, rruga për në Egjipt ishte në drejtim të perëndimit dhe rruga për në Jemen ishte në drejtim të jugut. Në këtë vend duhet të realizohej çështja më e rëndësishme e këtij udhëtimi dhe e kujtimeve të tij.

Myslimanët do të dëgjonin obligimin e fundit të tyre apo të njiheshin me periudhën e fundit prej periudhave të suksesshme, të cilën do t'ua përcillte i Dërguari i Allahut përpara se ata të ndaheshin dhe të largoheshin në rrugët e tyre. Ka qenë ditë e enjte e vitit të dhjetë të hixhretit dhe kishin kaluar tetë ditë nga festa e Kurban Bajramit (pra 18 Dhul

Hixhxheh), kur i Dërguari i Allahut i urdhëroi haxhinjtë që të ndalonin. Myslimanët thirrën ata që ishin në fillim të karvanit që të ktheheshin dhe pastaj pritën që të bashkoheshin edhe ata që ishin të fundit.

Dielli kishte arritur në pikun e qiellit dhe myezini i Profetit *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)*, thirri ezanin për të falur namazin e drekës (ylesë). Njerëzit filluan të përgatiteshin me shpejtësi për të falur namazin.

Era ishte aq djegëse e përvëluese, saqë disa u detyruan që të vendosnin një pjesë të petkut të tyre poshtë këmbëve dhe një pjesë sipër kokave të tyre, për t'u

mbrojtur nga nxehtësia e tokës dhe nga rrezet e diellit.

Në atë shkretëtirë nuk kishte asgjë për hije apo oaz të gjelbërt për të kënaqur të shikuarit e për t'u rehatuar, përveçse disa shkurreve të vogla të zhveshura që përballeshin me nxehtësinë e fortë. Disa u strehuan te këto shkurre dhe vendosën rrobat e tyre mbi to për hije dhe i Dërguari i Allahut të pushonte aty. Mirëpo erërat e nxehta hynin në ato çadra dhe shpërndanin nxehtësinë e tyre përvëluese në to.

Përfundoi namazi i mesditës. Haxhinjtë shpejtuan për të ngritur çadrat e tyre të vogla që mbartnin me vete që të mbroheshin nga nxehtësia përvëluese.

Porse Profeti *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)*, i lajmëroi ata që të përgatiteshin për të dëgjuar Mesazhin e ri të Allahut në ligjëratën e tij. Kishte prej atyre që nuk mund ta shihnin Profetit për shkak të largësisë.

Për këtë shkak ata i ndërtuan Profetit një minber prej samarëve të deveve, ku u ngjit i Dërguari i Allahut e tha: "*Falënderimi i takon Allahut. Prej Tij ndihmë kërkojmë, e në Atë besojmë. Atij i mbështetemi e i kërkojmë të na ruajë nga e keqja e vetave tona dhe nga veprat e këqija. Atë që e udhëzon Allahu askush nuk e humbet dhe atë që Ai e humbet askush nuk e udhëzon. Dëshmoj e deklaroj se nuk ka të Adhuruar tjetër përveç*

Allahut dhe dëshmoj e deklaroj se Muhammedi është robi i Tij dhe i Dërguari i Tij." E më pas tha: *"O ju njerëz, sapo më lajmëroi mua i Gjithëdituri se i ka dhënë jetë një Profeti sa gjysma e jetës së Profetit që ka qenë para tij. Me të vërtetë, unë jam në prag të thirrjes e ta pranoj (jam pranë vdekjes). Vërtet, unë jam përgjegjës dhe ju jeni përgjegjësa. Çfarë më thoni? Ata thanë dëshmojmë se me të vërtetë ti e përcolle mesazhin dhe këshillove e luftove. Allahu të shpërbleftë me të mira!" (Profeti) tha: "A nuk dëshmoni se nuk ka Zot tjetër përveç Allahut dhe se Muhammedi është robi i Tij dhe i Dërguari i Tij? Se Xheneti është i vërtetë, zjarri i vërtetë, vdekja e vërtetë dhe se Allahu do t'i ringjallë të gjithë ata që janë në varre?" Ata thanë: "Po, me të vërtetë dëshmojmë për këtë." (Profeti) tha: "O Allahu im, dëshmo!". Pastaj*

tha: "O ju njerëz, a po dëgjoni?" Ata thanë: "Po." Pastaj mbizotëroi një heshtje e thellë dhe nuk u dëgjua veçse lëvizja e lehtë e erës. I Dërguari i Allahut tha: "Shikoni (mendoni) se si do të më kundërshtoni mua në dy gjëra të rëndësishme."

U dëgjua një zë që pyeti: *"Cilat janë ato dy gjëra të rëndësishme, o i Dërguari i Allahut?"* I Dërguari tha: *"E rëndësishmja më e madhe është Libri i Allahut. Një pjesë është në dorën e Allahut të Lartësuar dhe një pjesë në duart tuaja. Kapuni fort pas tij e mos humbisni! Tjetra është më e vogël, janë pasardhësit e mi. Me të vërtetë, më lajmëroi i Gjithëdituri se ata të dyja nuk ndahen derisa të më paraqiten mua Heudi (burim në Xhenet). E kam pyetur Zotit tim për këto të dyja, prandaj mos dilni para*

atyre të dyjave se do të shkatërroheni dhe mos i neglizhoni se do të shkatërroheni." Pastaj kapi dorën e Aliut, e ngriti derisa iu duk e bardha e pëllëmbës së tij dhe i gjithë populli e njohu atë. Profeti tha: *"O ju njerëz! Cili është më parësori tek myslimanët sesa vetë vetat e tyre?" Ata thanë: "Allahu dhe i Dërguari i Tij e dinë më së miri." Profeti tha: "Me të vërtetë, Allahu është Udhëheqësi im dhe unë jam udhëheqësi i besimtarëve. Unë jam më parësor tek ata se sa vetat e tyre. Për atë që unë isha udhëheqës, Aliu do të jetë udhëheqësi i tij."* Këtë e përsëriti tri herë.

Në transmetimin e imam Ahmedit, imam i hambelive, thuhet se e ka përsëritur katër herë. Pastaj tha: *"O Allahu im, ndihmoje atë që e ndihmon atë (Aliun) dhe*

luftoje atë që e lufton atë. Duaje atë që e do atë (Aliun) dhe urreje atë që e urren atë. Triumfoje atë që e triumfon atë dhe poshtëroje atë që e poshtëron atë. Çoje të drejtën me atë ngado që të jetë. Sigurisht, i pranishmi të lajmërojë jotëpranishmin." Myslimanët nuk janë shpërndarë derisa zbriti i besueshmi (Xhebraili) i Shpalljes së Allahut, me Fjalën e Tij: **"Sot jua përsosa fenë tuaj, e plotësova dhuntinë time ndaj jush dhe zgjodha që Islami të jetë feja juaj..."**. (Sure "Maide", ajeti 3.)

Pastaj i Dërguari i Allahut tha: *"Allahu është më i Madhi për përsosjen e fesë dhe për plotësimin e mirësisë e dhuntisë së Tij. Allahu im është i kënaqur me mesazhin tim dhe me vilajetin e Aliut pas meje."* Pas kësaj,

njerëzit u ngritën dhe e përgëzuan prijësin e besimtarëve. Prej atyre kanë qenë Ebu Bekri dhe Umeri. Të gjithë i thoshin: *"Urime, urime, o ibn Ebi Talib, u gdhive dhe u ngryse prijësi im dhe prijësi i çdo besimtari e besimtareje."*

Ibn Abazi ka thënë: "Betohem në Allahun se është bërë obligim për të gjithë njerëzit." Më pas, Hasan ibn Thabiti, poeti i të Dërguarit të Allahut i mori leje Profetit që përjetësinë e kësaj ndodhie ta përcillte me poezinë e tij: "Profeti i tyre i thërret ata në Khum atë Ditë Gadijri, dhe sa duhej dëgjuar i Dërguari kur thirri! Tha: "Cili është i pari juaj dhe i juaj kujdestar?" Ata u përgjigjën – pa pipëtirë ndonjë kundërshtar: Ti je udhëheqësi ynë dhe i yni

kujdestar dhe nuk do të gjesh ti sot tek ne asnjë kundërshtar." I tha atij: "Çohu, o Ali, sepse unë të kam pëlqyer ty pas meje udhëzues e prijëtar. Për atë që kam qenë udhëheqës, ky është i tiji udhëheqës. Jini për të përkrahës besnikë dhe ndjekës." E atëherë, u lut: "O Allahu im, duaje të tijin ashik dhe bëhu armik i atij që i bëhet Aliut armik."

Shumë dijetarë të Ehli Synetit e kanë pranuar se ajeti: **"O ti, i Dërguar! Komunikoje atë që t'u zbrit prej Zotit tënd, e nëse nuk e bën, atëherë nuk e kryer misionin e Tij. Allahu të garanton mbrojtjen prej njerëzve…"** është shpallur në Gadir Khum me rastin e emërimit të Aliut *(Paqja qoftë mbi të!)* si kalif

(udhëheqës) të myslimanëve pas Profetit Muhamed (*Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)*. Në lidhje me këtë çështje ata dijetarë kanë transmetuar hadithe të shumta, saktësia e të cilëve është vërtetuar sipas metodave të tyre vërtetuese.

Më poshtë po përmendim disa burime të Ehli Synnetit që e përmendin këtë çështje:

1- Hafiz Ebu Naimi në librin "Nuzulul Kitab".
2- Imam Uahidij në librin "Esbabu Nuzul", faqe 150.
3- Imam Ebu Is'hak Tha'lebi në tefsirin "El Kebir".
4- Hakim Haskani në librin "Sheuahidu

Tenzil li kauaidi tefdil", vëll.1, f.187.
5- Xhelaludijn Sujuti, në tefsirin "Durr'rrul Menthur", vëll.3, f.117.
6- Fakhru Razi në tefsirin "El Kebir", vëll.12, f. 50.
7- Muhammed Rashid Riza, në tefsirin "El Menar", vëll.2, f.86.
8- Ibn Asakir në librin "Tarikhu Dimashk", vëll.2, f.86.
9- Sheukanij në librin "Fet'hul Kadijr", vëll.2, f. 60.
10- Ibn Talha Shafiij në librin "Metalibu Su'l", vëll.1, f.44.
11- Ibn Sabbag El Malikij në librin "Fusulul Muhimmeh", f. 25.
12- Kunduzij Hanefij në librin "Jenabiul Meueddeh", f.120.
13- Shehristanij në librin "El Milelu Uen

Nihel", vëll.1, f.163.
14- Ibn Xherijr Et Tabarij në "Kitabul Vilajeh".
15- Ibn Said Sexhistanij në "Kitabul Vilajeh".
16- Bedruddijn Hanefij në "Umdetul fi sherhil Buhari", vëll. 8, f.584.
17- Abdul Vahhab Buharij në "Tefsirul Kur'an".
18- Alusij në "Ruhul Meanij", vëll. 2, f.384.
19- Hamvini në librin "Faraid'us Simtejn", vëll.1, f.185.
20- Al'lame Sejjid Siddik Hasan Hani në "Fet'hul Bejan fi Mekasidil Kur'an", vëll.3, f.63.

Këto janë vetëm disa prej librave të shumtë të dijetarëve të Ehli Synetit, që e përmendin këtë çështje. Burimet tjera përmenden në librin "El Gadir" të eruditit të madh El Eminij.

Prej shokëve të Profetit (as'habët) që e kanë përcjellë ndodhinë e Gadir Khumit janë: **Khuzajma ibn Thabit, Sehl ibn Sa'ad, Udej ibn Hatim, Ukba ibn Amir, Ebu Ejub El Ensarij, Ebu Hejthem ibn Taihan, Abdullah ibn Thabit, Ebu Ja'la El Ensarij, Nu'man ibn Exhlan El Ensarij, Thabit ibn Uadi'a El Ensarij, Ebu Fadhala Ensarij, Abdurrahman ibn Abd Rabb, Xhunaida ibn Xhanada, Zejd ibn Erkam, Zejd ibn Sherhil, Xhabir ibn Abdullah, Abdullah ibn Abbas, Ebu Said El**

Khuderij,
Ebu Dherr El Giffari, Selman El Farisij, Xhubejr ibn Mu'tim, Hudhejfe ibn Jemen, Hudhejfe ibn Usajd e të tjerë.

Prej historianëve që e kanë përcjellë ngjarjen e Gadir Khumit përmendim: Ethirudijni në veprën "*Usudu'l Gabe*", El Halebij në veprën "*Siretul Halebijeh*" dhe Ibn Haxher në "*Es Saua'ikul Muhrikah*".

Prej dijetarëve të hadithit që e kanë përmendur ngjarjen janë: **Myslimi, Nisaij, Ibn Maxha, Ahmed ibn Hanbeli dhe Hakimi.**

O Zoti ynë! Na forco besimin në zemrat tona! Na mundëso që të jemi në Rrugën Tënde, në rrugën e Profetit

Muhamed dhe të familjes së tij të pastër dhe shokëve të tij të zgjedhur *(Paqja qoftë mbi ta!)*!

Haxhi Shejkh Vullnet MERJA

40 HADITHE PËR MIRËSITË E GADIJR KHUMIT

1- Vlera e veprave e barabartë me tetëdhjetë muaj

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë*: "Vlera e veprave në atë ditë (festën e Gadijr Khumit) është e barabartë me tetëdhjetë muaj.* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 325, hadithi 6.)

عن ابی عبد الله (علیه السلام) قال:

والعمل فیه یعدل ثمانین شهرا. (وسائل الشیعه 7: 325، ح 6.)

2- Dita e vizitës së udhëheqësit

Imam Hadi *(Paqja qoftë mbi të!)* i tha Ebu Is'hakut: *"Në ditën e Gadijrit, Profeti i nderuar (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) e ngriti vëllanë e tij Aliun (Paqja qoftë mbi të!) dhe e prezantoi atë si mbajtës të flamurit (dhe komandant) të popullit dhe udhëheqës pas tij."*

Ebu Is'haku tha*: "Unë i thashë, t'u bëfsha kurban! Ke të drejtë. Kjo është arsyeja pse erdha për t'ju vizituar dhe për t'ju parë. Dëshmoj se ti je argumenti i Zotit te njerëzit."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 324, hadithi 3.)

عن مولانا ابی‌الحسن علی بن محمد(علیه السلام) قال لابی اسحاق:

و یوم الغدیر فیه اقام النبی(صلی الله علیه و آله و سلم) اخاه علیا علما للناس و اماما من بعده،[قال] قلت:صدقت جعلت فداك، لذلك قصدت، اشهد انك حجة الله علی خلقه.... (وسائل الشیعه 7: 324، ح 3.)

3- Dita e përgëzimit

Imam Rizai *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Kushdo që viziton një besimtar ditën e Gadijrit, Zoti do të dërgojë shtatëdhjetë drita mbi varrin e tij dhe do t'ia zgjerojë atij varrin. Në çdo ditë varrin e tij do ta vizitojnë shtatëdhjetë mijë melekë dhe do t'i japin atij lajmin e mirë për Xhennetin."* ("Ikbalul A'mali", faqe 778.)

عن على بن موسى الرضا(عليه السلام):

من زار فيه مؤمنا ادخل‌الله قبره سبعين نورا و وسع فى قبره و يزور قبره كل يوم سبعون الف ملك ويبشرونه بالجنة.... (اقبال الاعمال: 778.)

4- Dita e takimit dhe e mirësisë

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"(Në këtë ditë) është e pëlqyeshme që t'i afroheni Allahut duke u bërë mirë të tjerëve, duke agjëruar, duke u falur, duke vizituar të afërmit dhe duke takuar vëllezërit e besimit, sepse kështu vepronin Profetët (Paqja e Allahut qoftë mbi ta!) kur i emëruan pasardhësit e tyre dhe urdhëronin që të veprohej kështu."* ("Misbahul Muxhtehid", faqe 736.)

قال الصادق (عليه السلام):

ينبغى لكم ان تتقربوا الى الله تعالى بالبر والصوم والصلوة و صلة الرحم و صلة الاخوان، فان الانبياء عليهم السلام كانوا اذا اقاموا اوصياءهم فعلوا ذلك و امروا به....(مصباح المتهجد: 736.)

5- Falja në Xhaminë e Gadijrit

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Të falësh namaz në Xhaminë e Ghadirit është mustehab. Profeti i nderuar (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) atje emëroi Prijësin e Besimtarëve (Paqja qoftë mbi të!) dhe atje është vendi ku Zoti i Plotfuqishëm shfaqi të vërtetën."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 3, faqe 549.)

عن ابی عبد الله (علیه السلام) قال:

انه تستحب الصلوة فی مسجد الغدیرلان النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) اقام فیه امیر المؤمنین (علیه السلام) و هو موضع اظهرالله عزوجل فیه الحق....(وسائل الشیعه 3: 549.)

6- Namazi i ditës së Gadijrit

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Ai që në ditën e festës së Gadijrit fal dy rekate namaz në çdo kohë, por është më mirë të jetë afër drekës, që është koha kur Prijësi i Besimtarëve (Paqja qoftë mbi të!) u emërua Imam në Ghadir Khum, (kushdo që vepron kështu) është si ai që ishte i pranishëm në atë ditë."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 5, faqe 225, hadithi 2.)

عن ابی عبد الله (علیه السلام) قال:

و من صلی فیه رکعتین ای وقت‌شاء و افضله قرب الزوال و هی الساعة التی اقیم فیها امیرالمؤمنین (علیه السلام) بغدیر خم علما للناس و... کان کمن حضر ذلك الیوم... (وسائل الشیعه 5: 225، ح 2.)

7- Agjërimi në ditën e Gadijrit

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Agjërimi i ditës së Gadijr Khumit është i barabartë me (vlerën e) agjërimin e gjithë jetës së botës. Kjo do të thotë, nëse një njeri është gjithmonë i gjallë dhe agjëron gjithë jetën e tij, shpërblimi i tij është i barabartë me shpërblimin e agjërimit të ditës së Gadijrit."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 324, hadithi 4.)

قال الصادق (عليه السلام):

صيام يوم غدير خم يعدل صيام عمر الدنيا لو عاش انسان ثم صام ما عمرت الدنيا لكان له ثواب ذلك.... (وسائل الشيعه 7: 324، ح 4.)

8- Jeta profetike

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: "*Kush dëshiron të jetojë dhe të vdesë si unë dhe të jetojë në Xhenetin e përjetshëm që Zoti im më ka premtuar, le të marrë për udhëheqës Ali ibn Ebi Talibin, sepse ai kurrë nuk ju ka nxjerrë nga rruga e udhëzimit dhe kurrë nuk ju çon në devijim.*" ("El Gadijr", vëllimi 10, faqe 278.)

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم):

من يريد ان يحيي حياتى، و يموت مماتى، ويسكن جنة الخلد التى وعدنى ربىفليتول على ابن ابى طالب (عليه السلام)، فانه لن يخرجكم من هدى، ولن يدخلكم فى ضلالة.... (الغدير 10: 278 .)

9- Profeti dhe Imamati i Aliut *(Paqja dhe bekimi i Allahut qoftë mbi ta!)*

Xhabir bin Abdullah Ensari thotë: "Kam dëgjuar nga i Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* se i tha Ali ibn Ebi Talibit *(Paqja qoftë mbi të!): 'O Ali, ti je vëllai im, kujdestari, trashëgimtari dhe pasardhësi midis ymetit tim gjatë jetës dhe pas vdekjes time. Miku yt është miku im dhe armiku yt, është armiku im."* ("Amali Saduk", faqe 124, hadithi 5.)

عن جابر بن عبد الله الانصارى قال:

سمعت‌رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم) يقول لعلى بن ابى طالب (عليه السلام): يا على! انت اخى و وصيى و وارثى‌وخليفتى على‌امتى فى‌حيوتى و بعد وفاتى‌محبك محبى و مبغضك مبغضى‌و عدوك عدوى.... (امالى صدوق: 124، ح 5.)

10- Themelet e Islamit

Imam Bakir *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Islami është i bazuar në pesë shtylla: Namaz, zekat, agjërim, Haxh dhe Vilajeti (udhëheqësia). Në Ditën e Gadijrit nuk është thirrur për asgjë tjetër përveçse rreth Vilajetit."* ("Kafij", vëllimi 2, faqe 21, hadithi 8.)

عن ابی جعفر(علیه السلام) قال:

بنی الاسلام علی خمس: الصلوة و الزکوة و الصوم و الحج و الولایة و لم یناد بشیء ما نودی بالولایة یوم الغدیر.... (کافی 2، 21، ح 8.)

11- Vilajeti i përjetshëm

Imam Kadhim *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Vilajeti i Aliut (Paqja qoftë mbi të!) është i regjistruar në librat e të gjithë Profetëve dhe asnjë Profet nuk është dërguar përveçse me besëlidhjen e profetësisë së Muhamedit (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe Imamatit të Aliut (Paqja qoftë mbi të!)."* ("Sefjnetul Bihar", vëllimi 2, faqe 691.)

عن ابی الحسن(علیه السلام) قال:

ولایة علی(علیه السلام) مکتوبة فی صحف جمیع الانبیاء ولن یبعث‌الله رسولا الا بنبوة محمد ووصیة علی(علیه السلام)....
(سفینة البحار 2: 691.)

12- Vilajeti dhe Njëtimi (Teuhijdi)

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: "*Vilajeti i Ali ibn Ebi Talibit është Vilajeti i Zotit. Ta duash atë (Aliun) është të adhurosh Allahun, ta ndjekësh atë është një detyrim nga Allahu. Miqtë e tij janë miq të Allahut dhe armiqtë e tij janë armiqtë e Allahut. Lufta me të, është luftë me Allahun dhe paqja me të, është paqe me Allahun e Madhëruar.*" ("Amali Saduk", faqe 32.)

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم):

ولاية على بن ابى طالب ولاية اللهو حبه عبادة الله و اتباعه فريضة اللهو اولياؤه اولياء الله و اعداؤه اعداء اللهو حربه حرب الله و سلمه سلم الله عز و جل.... (امالى صدوق: 32.)

13- Dita e vajtimit të shejtanit

Imam Bakir *(Paqja qoftë mbi të!)* ka transmetuar nga babai i tij i nderuar Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* i cili ka thënë: *"Shejtani, armiku i Allahut, ka vajtuar (rënkuar) katër herë: në ditën kur ai u mallkua nga Allahu, në ditën kur ra në tokë, në ditën kur u dërgua Profeti Muhammed (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe në ditën e Gadijrit."* ("Kurbul Isnad", faqe 10.)

عن جعفر، عن ابيه (عليهم السلام) قال:

ان ابليس عدوالله رن اربع رنات: يوم لعن، و يوم اهبط الى الارض، و يوم بعث النبى (صلى الله عليه و آله و سلم) و يوم الغدير. (قرب الاسناد: 10.)

14- Vilajeti alevi, kështjella e Njëtimit

Profeti Muhammed *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: "*Allahu thotë: Vilajeti i Ali ibn Ebi Talibit është kështjella Ime. Kështu që, kushdo që hyn në kështjellën Time, do të jetë i sigurtë nga Zjarri Im.*" ("Xhamiul Akhbar" faqe 52, hadithi 7.)

عن النبی (صلی الله علیه و آله و سلم):

یقول الله تبارك و تعالی: ولایة علی بن ابی طالب حصنی، فمن دخل حصنی امن من ناری.... (جامع الاخبار: 52، ح 7.)

15- Zëvendësi i Profetit *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)*

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: "*O Ali, unë jam qyteti i diturisë dhe ti je porta e tij. Nuk hyhet në qytet përveçse përmes portës së tij. Ti je udhëheqësi i ymetit tim dhe zëvendësi im në këtë ymet. Kushdo që të bindet ty, është i bekuar dhe kush nuk të bindet ty, është i mjerë. Ka fituar ai që të do ty dhe ka humbur ai që ka armiqësi ndaj teje.*" ("Xhamiul Akhbar", faqe 52, hadithi 9.)

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم):

يا على انا مدينة العلم و انت بابها و لن تؤتى المدينة الا من قبل الباب... انت امام امتى و خليفتى عليها بعدى، سعد من اطاعك و شقى من عصاك، و ربح من تولاك و خسر من عاداك.... (جامع الاخبار: 52، ح 9.)

16- Islami nën hijen e Vilajetit

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Gurët themelorë të Islamit janë tre gjëra: namazi, zekati dhe vilajeti. Asnjëra nuk është në rregull prej tyre pa tjetrën."* ("Kafij", faqe 2, hadithi 18.)

قال الصادق(عليه السلام):

اثافى الاسلام ثلاثة: الصلوة و الزكوة و الولاية، لا تصح واحدة منهن الا بصاحبتيها.... (كافى: 2، ص 18.)

17- Dhjetë mijë dëshmitarë

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"O Hafs! Sa e çuditshme është ajo që ndeshi Ali ibn Ebi Talib (Paqja qoftë mbi të!)! Ai nuk mundi të merrte të drejtën e tij me dhjetë mijë dëshmitarë (në ditën e Gadijrit), ndërkohë që një person tjetër me dy dëshmitarë e merr të drejtën e tij."* ("Biharul Anuar", vëllimi 37, faqe 140.)

قال ابو عبد الله(عليه السلام):

العجب يا حفص لما لقى على بن ابى‌طالب!! انه كان له عشرة الاف شاهد لم يقدر على اخذ حقه و الرجل ياخذ حقه بشاهدين.... (بحار الانوار: 37، 140.)

18- Aliu *(Paqja qoftë mbi të!)*, komentuesi i Kur'anit

Profeti i nderuar *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* në ditën e Gadijrit ka thënë: *"Aliu (Paqja qoftë mbi të!) është komentuesi i Librit të Allahut, është ftuesi drejt Allahut. Kini kujdes se hallalli dhe harami janë më shumë se ajo që unë ju kam treguar, ju kam urdhëruar e ju kam ndaluar. Kështu që unë jam urdhëruar që të bëj një besëlidhje me ju që të pranoni ato që kam sjellë nga ana e Allahut të Madhëruar për Aliun, Prijësin e Besimtarëve dhe pasardhësit pas tij.*

O njerëz! Mendoni dhe kuptoni ajetet e tij (Kur'anit). Kushtojini vëmendje ajeteve me kuptim të drejtpërdrejtë të tij dhe mos ndiqni ato me kuptim të tërthortë. Betohem në

Allahun, askush nuk mund të shpjegojë ajetet e Kur'anit dhe të sqarojë kuptimin e tyre, përveç atij të cilit unë i kam ngritur dorën (dhe e prezantova)." ("Uesailu Shiati", vëllimi 18, faqe 142, hadithi 43.)

عن النبی (صلی الله علیه و آله و سلم) فی احتجاجه یوم الغدیر: علی تفسیر کتاب الله، و الداعی الیه، الا و ان الحلال و الحرام اکثر من ان احصیهما و اعرفهما، فآمر بالحلال و انهی عن الحرام فی مقام واحد، فامرت ان آخذ البیعة علیکم و الصفقة منکم، بقبول ما جئت به عن الله عز و جل فی علی امیر المؤمنین و الائمة من بعده، معاشر الناس تدبروا و افهموا آیاته، و انظروا فی محکماته و لا تتبعوا متشابهه، فو الله لن یبین لکم زواجره، و لا یوضع لکم عن تفسیره الا الذی انا آخذ بیده....(وسایل الشیعه: 18، 142، ح 43.)

19- Festa më e mirë e ymetit

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: *"Dita e Gadijr Khumit është festa më e mirë e ymetit tim. Ajo është dita në të cilën Allahu i Madhëruar më urdhëroi që të emëroj vëllanë tim Ali ibn Ebi Talib si flamurtarin (udhëheqësin) e ymetit tim me qëllim që pas meje njerëzit të udhëzohen. Ajo është dita në të cilën Allahu i Madhëruar e plotësoi (përsosi) fenë dhe e plotësoi mirësinë e Tij ndaj ymetit tim dhe zgjodhi Islamin si fe për ta."* ("Amali Saduk", faqe 125, hadithi 8.)

قال رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم):

يوم غدير خم افضل اعياد امتى و هو اليوم الذى امرنى الله تعالى ذكره فيه بنصب اخى على بن ابى طالب علما لامتى، يهتدون به من بعدى و هو اليوم الذى كمل الله فيه الدين و اتم على امتى فيه النعمة و رضى لهم الاسلام دينا. (امالى صدوق: 125، ح.8)

20- Festat e myslimanëve

Zijad ibn Muhamed thotë: *"Një ditë shkova te Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!) dhe i thashë: A kanë myslimanët festë tjetër përveç Fiter Bajramit, Kurban Bajramit dhe Xhumasë? Imami tha: Po, është dita kur i Dërguari i Allahut (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) caktoi për udhëheqës Prijësin e Besimtarëve (Paqja qoftë mbi të! (imam Aliun)."* ("Misbahul Muxhtehid", faqe 736.)

روى زياد بن محمد قال: دخلت على ابى عبد الله (عليه السلام) فقلت:

للمسلمين عيد غير يوم الجمعة والفطر والاضحى؟ قال: نعم، اليوم الذى نصب فيه رسول الله (صلى الله عليه واله) اميرالمؤمنين (عليه السلام). (مصباح المتهجد: 736)

21- Festa e madhe e Zotit

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Dita e Gadijr Khumit është festa e madhe e Allahut. Profetët që dërgoi Allahu e kanë festuar këtë ditë dhe e kanë njohur madhështinë e saj. Emri i kësaj dite në Qiell është dita e besëlidhjes dhe në tokë quhet dita e besëlidhjes tonë të fortë dhe pranisë së të gjithëve."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 5, faqe 224, hadithi 1.)

عن الصادق (عليه السلام) قال:

هو عيد الله الكبر، و ما بعث الله نبيا الا و تعيد فى هذا اليوم و عرف حرمته و اسمه فى السماء يوم العهد المعهود و فى الارض يوم الميثاق المأخوذ و الجمع المشهود. (وسائل الشيعه، 5: 224، ح.1)

22- Gadijr Khumi në mes ditëve të Fiter Bajramit, Kurban Bajramit dhe Xhumasë

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"... Dita e Gadijr Khumit në mes ditëve të Fiter Bajramit, Kurban Bajramit dhe të Xhumasë është si hëna midis yjeve."* ("Ikbal" i Sejid Tauus, faqe 466.)

عن الصادق عليه السلام قال:

...و يوم غدير بين الفطر والاضحى و يوم الجمعة كالقمر بين الكوكب. (اقبال سيد بن طاووس، صفحه 466)

23- Dita e Gadijrit është më e famshme në qiell sesa në tokë

Imam Rizai *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Babai im, ka transmetuar nga babai i tij, Imam Sadiku (Paqja qoftë mbi të!), i cili ka thënë: 'Dita e Gadijrit është më e famshme në qiell sesa në tokë'."* ("Misbahul Muxhtehi", faqe 737.)

قال الرضا (عليه السلام): حدثني ابي، عن ابيه (عليه السلام) قال: إن يوم الغدير في السماء اشهر منه في الارض. (مصباح المتهجد:.737)

24- Vlera e vërtetë e ditës së Gadijrit

Imam Xhaferr Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Betohem në Allahun, nëse njerëzit do ta njihnin vlerën e vërtetë të 'Ditës së Gadijrit', melekët do të shtrëngonin duart me ta dhjetë herë në ditë dhe ajo që jep Allahu për këdo që e njeh atë ditë, nuk mund të llogaritet."* ("Misbahul Muxhtehi", faqe 738.)

عن الصادق (عليه السلام) قال:

والله لو عرف الناس فضل هذا اليوم بحقيقته لصافحتهم الملائكة في كل يوم عشر مرات... و ما اعطى الله لمن عرفه ما ليحصى بعدد. (مصباح المتهجد، صفحه 738)

25- Në Ditën e Gjykimit, katër ditë do të shpejtojnë drejt Allahut

Imam Xhafer Sadik *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Kur të vijë Dita e Gjykimit, katër ditë do të përcillen drejt Allahut ashtu sikurse nusja përcillet për në shtëpinë e saj. Ato ditë janë: Fiter Bajrami, Kurban Bajrami, e Xhumaja (e Premtja) dhe dita e Gadijrit."* ("Ikbal" i Sejid Tauus, faqe 466.)

عن الصادق (عليه السلام) قال:

اذا كان يوم القيامة زفت اربعة يام الى الله عز و جل كما تزف العروس الى خدرها: يوم الفطر و يوم الاضحى و يوم الجمعةو يوم غدير خم. (اقبال سيد بن طاووس، صفحه 466)

26- Vilajeti i Aliut është vilajeti im

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* ka thënë: *"O myslimanë! Të pranishmit t'jua komunikojnë atyre që nuk janë të pranishëm. Porosis këdo që më ka besuar mua dhe më vërteton mua me vilajetin e Aliut. Dijeni se vilajeti i Aliut është vilajeti im, dhe vilajeti im është vilajeti i Allahut. Kjo është një besëlidhje nga Zoti im, i Cili më urdhëroi që t'jua përcjell juve."* ("Biharul Anuar", vëllimi 37, faqe 141, hadithi 35.)

قال رسول الله (صلي الله عليه واله):

يا معشر المسلمين ليبلغ الشاهد الغائب، اوصى من آمن بى و صدقنى بولية على، الا ان ولية على ولايتى و ولايتى ولية ربى، عهدا عهده الى ربى و أمرنى أن أبلغكموه. (بحارالانوار جلد 37: 141، ح 35)

27- Rinovimi i besëlidhjes së mëparshme

Ammar Ibn Harijz thotë: Në ditën e tetëmbëdhjetë të muajit të Dhil Hixhxheh, shkova tek Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* dhe e gjeta duke agjëruar. Imami më tha: *"Sot është një ditë e madhe. Allahu e ka madhështuar këtë ditë për besimtarët dhe në këtë ditë ai e plotësoi fenë e tyre, i përsosi për ata mirësitë dhe e ripërtëriti marrjen e besës e të premtimit."* ("Misbahul Muxhtehid", faqe 737.)

عن الصادق (عليه السلام) قال:

عن عمار بن حريز قال دخلت على ابى عبد الله (عليه السلام) فى يوم الثامن عشر من ذى الحجة فوجدته صائما فقال لى: هذا يوم عظيم عظم الله حرمته على المؤمنين و كمل لهم فيه الدين و تمم عليهم النعمة و جدد لهم ما أخذ عليهم من العهد و الميثاق. (مصباح المتهجد:.737)

28- Festë e pashoqe

Imam Aliu *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Sigurisht, kjo ditë (festa e Gadijrit) është një ditë shumë e madhe. Në këtë ditë vjen ndihma e lehtësimi dhe pozita (e atyre që e merituan) është ngritur lart, argumentet e Allahut janë sqaruar, për pozitën e pastërtisë është folur në mënyrë të qartë. Sot është dita e plotësimit të fesë dhe dita e premtimit të premtuar."* ("Biharul Anuar", vëllimi 97, faqe 116.)

قال على (عليه السلام):

إن هذا يوم عظيم الشأن، فيه وقع الفرج، ورفعت الدرج و وضحت الحجج و هو يوم اليضاح والافصاح من المقام الصراح، و يوم كمال الدين و يوم العهد المعهود... (بحارالانوار، 97:.116)

29- Dita e dhuratave

Imam Aliu *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Kur të takoni njëri-tjetrin në ditën e Gadijrit, bashkë me selamin shtrëngoni duart e njëri-tjetrit, jepini dhurata njëri-tjetrit në këtë ditë. Kush ka qenë i pranishëm dhe i ka dëgjuar këto fjalë, duhet t'i përcjellë tek ai që nuk është i pranishëm. Të pasurit të vizitojnë të varfërit dhe të fortët në ndihmë të të dobëtit. Profeti (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) më ka urdhëruar që t'i bëj këto gjëra."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 327.)

عن امير المؤمنين (عليه السلام) قال:

...اذا تلاقيتم فتصافحوا بالتسليم و تهابوا النعمة فى هذا اليوم، و ليبلغ الحاضر الغائب، والشاهد البين، وليعد الغنى الفقير و القوى على الضعيف امرنى رسول الله (صلى الله عليه و آله و سلم) بذلک. (وسائل الشيعه 7:.327)

30- Dita e garancisë

Imam Aliu *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"...Si do të jetë gjendja e atij që merr përsipër shpenzimet e jetesës së disa burrave dhe grave nga besimtarët (në Ditën e Gadijrit), ndërkohë që unë jam garantues para Allahut që të jetë i sigurt nga mosbesimi dhe varfëria."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 327.)

عن امير المؤمنين (عليه السلام) قال:

...فكيف بمن تكفل عددا من المؤمنين والمؤمنات و أنا ضمينه على الله تعالى الامان من الكفر والفقر (وسائل الشيعه 7:.327)

31- Dita e veprave të mira

Është transmetuar nga Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* se ka thënë*: "Të japësh një dirhem (monedhë) për vëllezërit me besim dhe njohuri në ditën e festës së Gadijrit, është i barabartë me një mijë dirhemë. Kështu që jepni lëmoshë për vëllezërit tuaj në këtë ditë dhe bëjeni të lumtur çdo burrë besimtar dhe grua besimtare."* ("Misbahul Muxhtehid", faqe 737.)

عن الصادق (عليه السلام):

...و لدرهم فيه بألف درهم لإخوانک العارفين، فأفضل على اخوانک فی هذا اليوم و سر فيه کل مؤمن و مؤمنة. (مصباح المتهجد:.737)

32- Dita e urimeve

Imam Aliu *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Allahu ju mëshiroftë! Pasi të ktheheni në shtëpitë tuaja pas tubimit (në ditën e Gadijrit) shtojeni përkujdesjen në shpenzime për familjen tuaj, bëjini mirë vëllezërve tuaj dhe falënderojeni Allahun për begatitë që ju ka dhënë, bashkohuni që Allahu t'ju bashkojë, bëni mirë që Allahu t'jua forcojë miqësinë tuaj, urojeni njëri-tjetrin për begatitë e Allahut ashtu sikurse Allahu në këtë ditë ju uron me shpërblim më të shumtë se sa në festat e tjera,para dhe pas saj (festës së Gadijrit)."* ("Biharul Anuar", vëllimi 97, faqe 117.)

قال على (عليه السلام):

عودوا رحمكم الله بعد انقضاء مجمعكم بالتوسعة على عيالكم، والبر باخوانكم و الشكر لله عزوجل على ما منحكم، و اجتمعوا يجمع الله شملكم، و تباروا يصل الله الفتكم، و تهانؤا نعمة الله كما هناكم الله بالثواب فيه على أضعاف الاعياد قبله و بعده الا فى مثله...(بحارالانوار 97:.117)

33- Festa e zëvendësve (e të caktuarve)

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Në ditën e festës (së Gadijrit), kujtojeni Allahun me agjërim, adhurim dhe përkujtim të Profetit dhe familjes së tij, sepse i Dërguari i Allahut e porositi Prijësin e Besimtarëve që atë ditë ta festojë, ashtu siç Profetët e tjerë porositën zëvendësit e tyre që ta festojnë atë ditë dhe ata e festonin."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 327, hadithi 1.)

عن ابی عبد الله (علیه السلام) قال:

...تذکرون الله عز ذکره فیه بالصیام والعبادة و الذکر لمحمد و آل محمد، فان رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) اوصی امیرالمؤمنین ان یتخذ ذلک الیوم عیدا، و کذلک کانت الانبیاء تفعل، کانوا یوصون أوصیائهم بذلک فیتخذونه عیدا. (وسائل الشیعه 7: 327، ح.1)

34- Ditë gëzimi

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Dita e Gadijrit është ditë feste, është ditë gëzimi, është ditë lumturie dhe është ditë agjërimi si shenjë falënderimi ndaj Allahut për mirësitë."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 326, hadithi 10.)

عن الصادق (عليه السلام) قال:

انه يوم عيد و فرح و سرورو يوم صوم شكرا لله تعالى. (وسائل الشيعه 7: 326، ح.10)

35- Dita e buzëqeshjes

Imam Rizai *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Festa e Gadijrit është një ditë urimi. Urojeni njëri-tjetrin, dhe sa herë që një besimtar takohet me vëllanë e tij, le të thotë: 'Falënderimi i takon Allahut që na dha mundësinë e kapjes pas kujdestarisë (vilajetit) të Prijësit të Besimtarëve dhe Imamëve pas tij!' Ajo është dita e buzëqeshjes në fytyrat e besimtarëve."* ("Ikbalu", faqe 464.)

عن الرضا (عليه السلام) قال:

...و هو يوم التهنئة يهنئ بعضكم بعضا، فاذا لقى المؤمن أخاه يقول: " الحمد لله الذى جعلنا من المتمسكين بولية أمير المؤمنين و الائمة" (عليه السلام) و هو يوم التبسم فى وجوه الناس من اهل الايمان... (اقبال:.464)

36- Profeti dhe vilajeti i Imam Aliut

Ebu Said thotë: "*Në ditën e Gadijrit, i Dërguari i Allahut (Paqja dhe bekimet e Alllahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) urdhëroi një thirrës që të thërrasë: Mblidhuni për namaz. Atëherë ai mori dorën e Aliut (Paqja qoftë mbi të!) dhe e ngriti dhe tha: 'O Zot! Për cilindo që unë jam kujdestar (prijës) për të, Aliu është kujdestar (prijës) për të. O Zot! Duaje atë që e do Aliun dhe bëhu armik për atë që është armik me Aliun.*" ("Biharul Anuar", vëllimi 37, faqe 112, hadithi 4.)

عن ابی سعید قال:

لما کان یوم غدیر خم امر رسول الله (صلی الله علیه و آله و سلم) منادیا فنادی: الصلوة جامعة، فاخذ بید علی (علیه السلام) و قال: اللهم من کنت مولاه فعلی مولاه، اللهم وال من والاه، و عاد من عاداه. (بحارالانوار 37: 112، ح.4)

37- Zgjimi i myslimanëve të fjetur

Vajza e dashur e të Dërguarit të Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)*, Hazreti Fatime Zahraja *(Paqja e Allahut qoftë mbi të!)*, e cila vetë ishte prezente në ndodhinë e rëndësishme të Gadijr Khumit, në një fjalim të saj i'u drejtua myslimanëve të fjetur dhe kujtoi: *"A i keni harruar fjalët e të Dërguarit të Allahut (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) në ditën e Gadijr Khumit ku ai tha: Për cilindo që unë jam kujdestar (prijës) për të, Aliu është kujdestar (prijës) për të?"*. ("Amali" i Shejkh Tusit, faqe 158.)

عن فاطمة عليها الصلاة والسلام

ابنة عزيزة رسول الله صلى الله عليه آله سيدة فاطمة الزهراء (عليها السلام)، التي كان لها حضور ملحمي في قصة غدير المهمة، خاطبت المسلمين النائمين أثناء حديثها وذكّرت: «اَنَسيتُم قَوْلَ رَسُولِ اللَّهِ صلى الله عليه و آله يَوْمَ غَدِيرِ خُمٍّ مَنْ كُنْتُ مَوْلَاهُ فَعَلِيٌّ مَوْلَاهُ؟ (امالى شيخ طوسى صفحه 158)

38- Përmendja e Allahut dhe salavatet për Profetin

Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *"Është mirë në atë ditë (ditën e Gadijrit) të shtohet përmendja e Allahut dhe salavatet mbi Profetin (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe burri të shtojë shpenzimet për familjen e tij."* ("Uesailu Shiati", vëllimi 7, faqe 325, hadithi 6.)

عن ابی عبد الله (علیه السلام) قال:

ینبغی ان یکثر فیه ذکر الله عزوجل، والصلوة علی النبی (صلی الله علیه و آله و سلم)، ویوسع الرجل فیه علی عیاله....(وسائل الشیعه 7: 325، ح 6).

39- Zoti e ka garantuar besimtarin

Mufadhal ibn Umeri thotë: "Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* ka thënë: *'Allahu e ka garantuar besimtarin. Unë i thashë: Cila është ajo? Ai tha: Ai ka garantuar që nëse ai dëshmon për Njëtimin e Allahut, Profetësinë e Muhamedit (Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!) dhe imamatin e Aliut (Paqja qoftë mbi të!), si dhe nëse vepron atë që Ai e ka bërë të detyrueshme për të, Ai do t'i japë vend pranë Tij.'* [Mufaddal] thotë: Unë i thashë: Betohem në Allahun, kjo është një madhështi (vlerësim) që nuk i është dhënë asnjë feje

tjetër njerëzore. Atëherë Imam Sadiku *(Paqja qoftë mbi të!)* tha: *"Përpiquni pak në vepra [së bashku me vilajetin] që të përfitoni nga shumë begati."*. ("Amali" i Shejkh Tusit, faqe 158.)

يقول مفضل بن عمر: قال الإمام الصادق عليه السلام: لقد كفل الله المؤمن. قلت: ما هذا؟ قال: وقد أكد أنه إذا اعترف بسيادة الله ونبوة محمد صلى الله عليه وسلم وإمامة علي عليه السلام ، وما فرض عليه ، فسوف يضعه بجانبه. . [مفضل] قال: قلت: أقسم بالله، هذا احتفال ليس كأي احتفال بشري آخر. ثم قال الإمام الصادق (عليه السلام): جرب قليلاً في الوصاية لكي تتمتع ببركات كثيرة. (امالى شيخ طوسى صفحه 158)

40- Aliu është i pari që më besoi mua

I Dërguari i Allahut *(Paqja dhe bekimet e Allahut qofshin mbi të dhe mbi familjen e tij!)* i tha Fatimes *(Paqja e Allahut qoftë mbi të!)*: *"Unë të bëra bashkëshorten e atij që ka dijen më të madhe dhe e pranoi Islamin para të tjerëve. Allahu i kushtoi vëmendje njerëzve në tokë dhe për ata zgjodhi babanë tënd nga njerëzit e saj dhe e bëri atë Profet. Ai i kushtoi vëmendje dhe zgjodhi bashkëshortin tënd nga njerëzit e saj (tokës) dhe e bëri atë pasardhësin e tim… deri sa tha: Dhe ai është i pari që më besoi mua dhe i fundit që e mbajti besëlidhjen me mua, dhe ai është zëvendësi im dhe trashëgimtari im."* ("Ithbatul Hudati", vëllimi 2, faqe 123.)

قال رسول الله (صلى الله عليه وسلم) لفاطمة (عليها الصلاة والسلام): لقد جعلتك زوجة من أهل العلم وقد اعتنق الإسلام قبل غيره. انتبه الله للأرض واختار أباك من أهلها وجعله نبيا ، وثانيا انتبه لها واختار زوجك من أهلها وجعله خليفته – حتى قال: – وهو أول من آمن بي وآخر من حفظ العهد معي وهو وصي وريث الموصلين. اثبات الهداة جلد 2 صفحه 123

اسم الكتاب: اربعون حديث عن فضل غدير خم

ترجمة الأحاديث: صبريه فزا

تحت النظر: الشيخ ولنت (عباس) مريا

التصحيح الادبي: ليسدا رامای

التصحيح اللغوي: ويولسا كارای

الإخراج النهائي: صبريه فزا

الغلاف: صبريه فزا

الناشر: جمعيت نسيم

تيرانا: 2020